

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

28 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Catan Liliana

Judecători - Plămădeală Ghenadie, Craiu Nicolae,
Bejenaru Iurie, Pitic Mariana

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, recursul ordinar declarat de către avocatul *Baltag Virginia* în numele inculpatului *Derihvist Alexei*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2021, în cauza penală de învinuire a lui

Derihvist Alexei xxxxx, născut la xxxxx,
originar din xxxx,

în comiterea infracțiunilor prevăzute art. art. 42 alin. (5), 190 alin. (4),
332 alin. (1) Cod penal.

Termenii de examinare:

prima instanță: 22.02.2012 – 19.12.2013;
instanța de apel: 12.02.2014 – 29.09.2015;
instanța de recurs ordinar: 08.12.2015- 12.04.2016;
instanța de apel: 16.05.2016 – 13.10.2017;
instanța de recurs ordinar 08.12.2017 – 19.06.2018;
instanța de apel: 07.2018 – 22.10.2021;
instanța de recurs ordinar: 05.04.2022 – 28.03.2023.

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor cauzei penale, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Orhei din 19 decembrie 2013, *Derihvist Alexei* a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 190 alin. (4) Cod penal, deoarece faptele inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că:

De către organul de urmărire penală **Derihvist Alexei** a fost învinuit de faptul că, activând în funcția de inspector al poliției rutiere a CPR Orhei, având ca atribuții de serviciu examinarea cazurilor de contravenții în domeniul transportului și Regulamentului Circulației Rutiere, adică fiind o persoană cu funcție de răspundere, căreia într-o instituție de stat

i-au fost acordate permanent prin stipularea legii anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, în exercițiul funcției, a înscris în documente oficiale date vădit false, precum și a falsificat astfel de documente, acțiuni săvârșite din interes material și personal, urmate de contribuirea la dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune.

La fel, fiind în calitate de inspector al poliției rutiere, la solicitarea unor persoane neidentificate de organul de urmărire penală, care aveau ca scop imitarea „xxxxx”, cu n/î xxxxx, cu ulterioara dobândire ilicită a mijloacelor bănești de la SIA „Moldasig” SRL, în contul asigurării acestui automobil, a acceptat înscrierea unor date vădit false în documente oficiale și falsificarea unor astfel de documente, cu referire la accident de circulație cu implicarea acestui mijloc de transport.

Astfel, la 19 martie 2009 SIA „Moldasig” SRL a fost sesizată prin aviz despre accidentul rutier comis la 28 februarie 2009, cu participarea conducătorilor auto Bahcevan Ivan și Gajim Vitalie.

Prin cererea din 02 mai 2009, semnată de către Gajim Vitalie, SIA „Moldasig” SRL a solicitat constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirii de asigurare cauzate în rezultatul pretinsului accident rutier, comis la 28 februarie 2009, de către cet. Bahcevan Ivan, în rezultatul căruia automobilul model „xxxxx”, n/î xxxxx, a fost deteriorat considerabil.

La cererea dată au fost anexate copiile actelor care atestau comiterea accidentului rutier din 28 februarie 2009 și anume: schema accidentului rutier; explicațiile conducătorilor auto Bahcevan Ivan și Gajim Vitalie; procesul-verbal de constatare a contravenției, potrivit căruia cet. Bahcevan Ivan a fost recunoscut vinovat de comiterea accidentului rutier, acte întocmite și confirmate prin semnătură către inspectorul SPR a CPR Orhei, Derihvist Alexei.

Urmare a examinării avizului înaintat, SIA „Moldasig” SRL, a întocmit actul de despăgubire nr. D/AORC/09-466, suma despăgubirii de asigurare constituind 55 106,97 lei, banii fiind încasați prin procură de către Treteac Vitalie.

Organul de urmărire penală a constatat că, de fapt Gajim Vitalie asemenea accident rutier nu a comis, iar semnăturile din schița accidentului rutier din 28 februarie 2009, întocmit de către inspectorul PR a CPR Orhei, Derihvist Alexei, precum și explicațiilor din aceeași dată adresată CPR Orhei, Grădinar V. și procesul-verbal nr. 121 din 28 februarie 2009, privind examinarea medicală în vederea stabilirii faptului de consumare a alcoolului și stării de ebrietate, nu sunt executate de către Gajim Vitalie, acestea fiind false.

Mai mult, Gajim Vitalie nu ar fi depus la compania de asigurare SIA „Moldasig” SRL, vreo cerere privind constatarea pagubei pricinuite cet. Bahcevan Ivan în rezultatul presupusei tamponări a automobilului model „xxxxx”, n/î XXXXX.

Tot el, Derihvist Alexei, în aceeași perioadă de timp și în aceleași circumstanțe, având calitatea de inspector al poliției rutiere, la solicitarea unor persoane neidentificate de organul de urmărire penală, care aveau ca scop imitarea comiterii accidentului rutier cu implicarea automobilului de model „Xxxxxx” n/î xxxx cu ulterioara dobândire ilicită a

mijloacelor bănești de la SIA „Moldasig” SRL în contul asigurării acestui automobil, a acceptat înscrierea unor date vădit false în documente oficiale și falsificarea unor astfel de documente, cu referire la accident de circulație cu implicarea acestui mijloc de transport.

După ce Derihvist Alexei a falsificat documente oficiale privind accidentul rutier din 28 februarie 2009, cu implicarea automobilului de model „Xxxxx” n/î XXXXX, în scopul contribuirii la comiterea escrocheriei, adică dobândirea ilicită a mijloacelor bănești de la SIA „Moldasig” SRL, în contul asigurării acestui automobil, a transmis documente oficiale false unor persoane neidentificate de către organul de urmărire penală.

La 19 martie 2009, persoanele necunoscute au prezentat documentele false obținute de la Derihvist Alexei la SIA „Moldasig” SRL și au încasat ilicit suma de 55 106,97 lei, ce constituie proporții mari.

Acțiunile lui *Derihvist Alexei* au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi – *„falsul în actele publice, adică înscrierea de către o persoană cu funcție de răspundere, în documentele oficiale a unor date vădit false și falsificarea unor astfel de documente”* și în baza art. 42 alin. (5), 190 alin. (4) Cod penal, conform indicilor calificativi – *„complicitatea la escrocherie, adică contribuirea prin prestare de informații și acordarea de mijloace la dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, faptă săvârșită de două sau mai multe persoane, cu folosirea situației de serviciu și în proporții mari.”*

2.1 Prima instanță a constatat că, la materialele cauzei penale nu au fost prezentate probe ce ar demonstra interesul material și personal al inculpatului la falsificarea documentelor oficiale și că partea acuzării nu a prezentat probe pertinente, concludente și utile în confirmarea învinuirii aduse în baza art. 332 alin. (1) Cod penal.

Cu referire la învinuirea adusă inculpatului în baza art. 42 alin. (5), 190 alin. (4) Cod penal, prima instanță a concluzionat că în ședința de judecată nu a fost prezentată nici o probă care ar demonstra faptul că Derihvist Alexei ar fi avut înțelegere cu careva persoane concrete pentru a obține ilicit bunuri prin înșelăciune, aceasta fiind doar o presupunere.

A mai constatat că, nu au fost prezentate probe care ar confirma cu cine a fost în înțelegere inculpatul, care-i rolul lui în complicitate și că ultimul ar fi primit careva suma de bani.

3. Nefiind de acord cu sentința, a declarat apel procurorul în Procuratura Anticorupție, *Cernalev Veaceslav*, prin care a solicitat casarea sentinței rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Derihvist Alexei să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 332 alin. (1), 42, 190 alin. (4) Cod penal.

Astfel în baza art. 332 alin. (1) Cod penal a solicitat încetarea procesului penal, din motivul expirării prescripției tragerii la răspundere penală, iar în baza art. 42, 190 alin. (4) Cod penal - să-i fie aplicată pedeapsa - 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis; corpurile delictive și mijloacele de probă, a le păstra la cauza penală pe toată durata de păstrare a acesteia.

3.1 În motivarea apelului declarat, procurorul a indicat următoarele:

- instanța de fond neîntemeiat l-a achitat pe Derihvist Alexei, deoarece în ședința de judecată a fost pe deplin confirmată învinuirea înaintată. Chiar dacă inculpatul vina nu și-a recunoscut-o, vinovăția lui a fost confirmată prin: declarațiile reprezentantului părții civile Străistaru Vitalie, martorului Gajim Vitalie, martorului Treteac Vitalie, ale martorului Popa Iurie, martorului Tocilat Valentin, martorului Stratan Constantin, martorului Bahcevan Ivan, martorului Gorbatovschi Tatiana, martorului Friptuleac Danil, martorului Moțpan Iurie, martorului Mardare Victor, procesul-verbal din 04.09.2010 de examinare a documentelor dosarului de despăgubire nr. D/AORC/OF/09466 ridicate de la SRL „Moldasig”, procesul-verbal din 25.08.2011 de examinare a actelor dosarului contravențional întocmit de Derihvist Alexei în privința lui Bahcevan Ivan. Apreciind toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, acestea sunt admisibile, pertinente, concludente și utile și confirmă integral vinovăția lui Derihvist Alexei în săvârșirea infracțiunilor incriminate;

- instanța a luat la baza adoptării sentinței declarațiile inculpatului și a martorilor apărării Pantaz Valentin, Nicolaev Artiom și Buzu Stanislav, care au declarat că au văzut consecințele accidentului rutier și care evident sunt cointeresați de adoptarea unei hotărâri în favoarea inculpatului. Instanța nu le-a pus la îndoială și nu le-a apreciat critic, cum a solicitat procurorul.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015, a fost admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Derihvist Alexei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 190 alin. (4) Cod penal, și în baza acestei Legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen - **7** ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe termen - **3** ani.

Derihvist Alexei a fost liberat de răspundere penală pe capătul de învinuire adus în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

5. Împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 15) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar avocatul *Catana Eugeniu* în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia și menținerea sentinței.

5.1 În motivarea recursului, avocatul a invocat următoarele argumente:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor probelor ce au fost puse de prima instanță la baza sentinței de achitare a lui Derihvist Alexei;

- în decizie se face referire la martorii Treteac Vitalie și Popa Iurie, care nu au fost audiați nici în prima instanță și nici în cea de apel;

- prin declarațiile martorilor Nicolaev Artiom, Pantaz Valentin, Buzu Stanislav se confirmă existența accidentului rutier din 28 februarie 2009;

- de către învinuire nu a fost efectuată o expertiză grafoscopică în confirmarea depozițiilor martorilor Gajim Vitalie și Bahcevan Ivan care neagă implicarea automobilelor în accidentul rutier din 28 februarie 2009, prin faptul că semnăturile din schița accidentului rutier și din procesele-verbale al examinării medicale de consumare a alcoolului și stării de ebrietate, nu sunt ale lor;

- reprezentantul părții civile, Străistaru Vitalie a comunicat instanței de fond că, Gajim Vitalie a depus o cerere în adresa SIA „Moldasig” SRL, prin care a solicitat constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirilor de asigurare, cauzate în rezultatul accidentului rutier către Bahcevan Ivan, în rezultatul căruia automobilul model „Xxxxx” (proprietar Gajim Vitalie) a fost deteriorat considerabil, cu prezentarea documentelor necesare procedurii de apreciere a despăgubirilor, cu respectarea procedurii de primire și eliberare a mijloacelor bănești;

- martorul Moțpan Iurie, șeful secției evaluare a pagubelor a SIA „Moldasig” SRL, a declarat în prima instanță că Gajim Vitalie a solicitat constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirii cauzate în rezultatul accidentului rutier;

- potrivit declarațiilor martorului Friptuleac Danil, inculpatul Derihvist Alexei nu a avut vreo legătură cu evaluarea costului reparației automobilului accidentat model „Xxxxx”;

- acuzarea nu a prezentat probe care ar demonstra că actele referitoare la accidentul rutier din 28 februarie 2009, întocmite de către inculpat au fost falsificate;

- acuzarea nu a prezentat probe privind legătura cauzală a accidentelor rutiere din 28 februarie 2009 și 30 noiembrie 2008, în care au fost implicate aceleași automobile;

- instanța de apel s-a manifestat în favoarea acuzării și a acceptat concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului fără a verifica toate probele, pronunțând o hotărâre neîntemeiată și ilegală, bazată pe aceleași mijloace de probă.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 aprilie 2016, a fost admis recursul ordinar declarat, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

6.1 În motivarea deciziei adoptate, instanța de recurs ordinar a constatat că, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu era în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea inculpatului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți.

Totodată, a mai constatat că martorii acuzării Treteac Vitalie și Popa Iurie nu au fost audiați de către instanțele de fond, însă declarațiile acestora, depuse la faza urmăririi penale, au fost puse de către instanța de apel la baza deciziei adoptate, fără a fi consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată. Astfel, instanța de apel întemeindu-și concluziile pe probele cercetate de prima instanță, ne verificate în ședința de judecată a instanței de apel și ne consemnate în procesul-verbal.

Instanța de recurs a punctat că, instanța de apel în cazul în care a admis apelul procurorului, a casat sentința de achitare și a dispus rejudecarea cauzei, potrivit modului stabilit pentru prima instanță și,

considerând că se impune soluția adoptării unei noi hotărâri de condamnare a lui Derihvist Alexei, nu era în drept să pună la baza acesteia declarațiile martorilor (Gajim Vitalie, Moțpan Iurie, Gorbatovschi Tatiana, Friptuleac Danil, Stratan Constantin, Bahcevan Ivan, Treteac Vitalie și Popa Iurie), fără audierea acestora, în situația în care declarațiile lor au stat la baza sentinței de achitare și procurorul nu a renunțat la probele respective.

Totodată, instanța de recurs a remarcat că, pe parcursul judecării cauzei în apel de nenumărate ori s-a modificat completul de judecată fără nici o motivare. Prin urmare, completul care a pronunțat decizia (din 29 septembrie 2015), nu putea pune la baza condamnării lui Derihvist Alexei, probe pe care nu le-a cercetat, urmând să reia cercetarea probelor respective de la început.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2017, a fost respins apelul procurorului și menținută sentința fără modificări.

8. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar procurorul, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

8.1 În motivarea recursului, procurorul a invocat următoarele:

- instanța de apel la examinarea apelului nu a respectat prevederile articolelor 414, 100, 101 Cod de procedură penală, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului;

- instanțele de fond nu au dat apreciere probelor pertinente și concludente, legal administrate în cadrul urmăririi penale și înaintate în instanța de judecată;

- deși inculpatul Derihvist Alexei nu a recunoscut vina, vinovăția acestuia este demonstrată prin declarațiile reprezentantului părții civile, Străistaru Vitalie, ale martorilor Treteac Vitalie, Gajim Vitalie, Popa Iurie, Tocilat Valentin, Stratan Constantin, Bahcevan Ivan, Gorbatovschi Tatiana, Friptuleac Danil, Moțpan Iurie, Mardare Victor, precum și prin mijloacele materiale de probă;

- instanțele de fond nu au apreciat obiectiv și multilateral probele, nu le-au dat deplină eficiență și nu le-au analizat sub toate aspectele, fapt ce denotă o atitudine părtinitoare față de partea acuzării fiind puse în poziții inegale partea acuzării și partea apărării și adoptând o hotărâre greșită.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 iunie 2018, a fost admis recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, *Săli Radu*, a fost casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a menționat în decizie că, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de procuror, și ajungând la concluzia respingerii acestuia și menținerii sentinței, prin care Derihvist Alexei a fost achitat, deoarece faptele inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate, a preluat integral argumentele formulate de către prima

instanță, care i-au stabilit convingerea în sensul nevinovăției inculpatului, însă în partea descriptivă a deciziei descriind circumstanțele cauzei și motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării, a enunțat în mod divergent temeiul pentru achitarea inculpatului, că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii ca ulterior să constate că „probele acumulate la urmărirea penală și cercetate în ședința instanței de fond și apel nu confirmă vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate acestuia”.

Instanța de recurs a constatat că, menținând sentința de achitare, instanța de apel a transcris cu fidelitate aceleași motive formulate de către prima instanță, concluzionând asupra faptului că probele prezentate de partea acuzării nu confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate, în acest mod omițând să se pronunțe asupra tuturor argumentelor invocate de către acuzatorul de stat în cererea de apel, or, în corespundere cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora.

S-a conchis în decizie că în speță nu au fost apreciate în cumul toate probele examinate în instanța de judecată, evidențiind că instanța de apel nu a analizat declarațiile inculpatului Derihvist Alexei în coroborare cu declarațiile martorilor Gajim Vitalie, Bahcevan Ivan și Gorbatovschi Tatiana.

Instanța de recurs ordinar a constatat, în acest sens, că instanța de apel nu a dat apreciere în nici un fel declarațiilor martorilor Gajim Vitalie și Bahcevan Ivan, căroră fiindu-le prezentate procesul-verbal nr. 121 din 28 februarie 2009 al examinării medicale de constatare a faptului consumării alcoolului și stării de ebrietate, precum și schița accidentului rutier din 28 februarie 2009, întocmită de inspectorul poliției rutiere a CPR Orhei, Derihvist Alexei, explicațiile date din numele acestora adresate Comisarului CPR Orhei, Grădinaru V., au declarat cu toată certitudinea că semnăturile din numele lor în documentele menționate nu sunt executate de către ei personal, dar de către o altă persoană.

Totodată, s-a notat că, instanța de apel a omis să aprecieze faptul, că Bahcevan Ivan a susținut atât la urmărirea penală cât și în cadrul ședințelor de judecată în prima instanță și în apel că nu cunoaște nimic despre accidentul din 28 februarie 2009, produs pe traseul Soroca-Chișinău, la acel moment nu deținea nici un mijloc de transport și nici permis de conducere, deoarece prin sentința Judecătoriei Chișinău din 28 iunie 2008, a fost privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 5 ani, termen care nu a expirat și nu s-a adresat pentru redobândirea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Astfel, instanța de recurs a atestat, că instanța de apel nu a supus verificării neconcordanțele existente între faptele relatate de inculpat și cele relatate de martorii nominalizați, iar argumentele procurorului invocate în cererea de apel au fost lăsate fără apreciere.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2021, a fost admis apelul procurorului, casată total sentința,

inclusiv din oficiu, potrivit art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Derihvist Alexei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 190 alin. (2) lit. b), d), 332 alin. (1) Cod penal și în baza acestor Legi i-a fost stabilită pedeapsa după cum urmează:

- în baza art. art. 42 alin. (5), 190 alin. (2) lit. b), d) Cod penal - **2** ani și **6** luni închisoare, cu privare de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de **3** ani, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip semiînchis.

- în baza art. 332 alin. (2) Cod penal, a fost liberat de pedeapsă penală din motivul expirării termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

11. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată incorect a stabilit că acțiunile lui *Derihvist Alexei* nu întrunesc elementele infracțiunilor incriminate prevăzute de art. art. 332 alin. (2), 42 alin. (5), 190 alin. (4) Cod penal.

Reiterând declarațiile inculpatului depuse în ambele instanțe, instanța de apel, a considerat dovedită vina acestuia, prin următoarea sistemă de probe:

- declarațiile martorilor (depuse în ședința de judecată a primei instanțe și a instanței de apel): *Pantaz Valentin*, *Nicolae Artiom*, *Gajim Vitalie*, *Bahcevan Ivan*, *Gorbatovschi Tatiana*, *Stratan Constantin*, *Tocilat Valentin*.

- declarațiile de la urmărirea penală ale martorului *Buzu Stanislav*;

- declarațiile depuse în ședința de judecată în instanța de fond de către martorii *Treteac Vitalie* și *Moțpan Iurie*;

- declarațiile reprezentantului părții civile SIA „*Moldasig*” SRL, *Străistaru Vitalie* depuse în ședința de judecată a primei instanțe;

- declarațiile depuse în ședința de judecată a instanței de apel de către martorii: *Mardare Victor* și *Friptuleac Danil*;

- declarațiile reprezentantului părții civilmente responsabile SIA „*Moldasig*” SRL, *Gheorghe Adam* depuse în ședința de judecată a instanței de apel.

Instanța de apel a mai constatat că, vina inculpatului *Derihvist Alexei* se mai dovedește prin probele materiale anexate la dosarul penal: *procesul-verbal din 04.09.2010 de examinare a documentelor dosarului de despăgubire nr. D/AORC/OF/09466* ridicate de la SRL „*Moldasig*” din care rezultă că, la 19 martie 2009, SIA „*Moldasig*” SRL a fost sesizată prin aviz despre accidentul rutier comis la 28 februarie 2009 cu participarea conducătorilor auto *Bahcevan Ivan* și *Gajim Vitalie*, depus de către cet. *Bahcevan Ivan*. Ulterior, *prin cererea din 02 mai 2009, semnată de către Derihvist Alexei, SIA „Moldasig” SRL* i s-a solicitat constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirii de asigurare, mizate în rezultatul accidentului rutier pretins, comis la 28 februarie 2009 de către: *Bahcevan Ivan*, în rezultatul căruia a/m de model *Xxxxx n/î XXXXX* proprietatea primului, a fost deteriorat considerabil. Ca

urmare a examinării materialelor a fost emis ordinul nr. 1360-01 din 26.08.2009, conform căruia cet. Gajim Vitalie urmează să primească despăgubirile de asigurare în mărime de 55.106,97 lei.

Concomitent, în baza procurii seria AA nr. 077953 din 13.07.2009, acestea mijloace bănești au fost primite de Treteac Vitalie; *procesul-verbal din 25.08.2011 de examinare a actelor dosarului contravențional întocmit de Derihvist Alexei în privința lui Bahcevan Ivan*, din care rezultă că, Alexei Derihvist a întocmit procesul-verbal de constatare a contravenției AD nr. 484621 în privința contravenientului Bahcevan Ivan care a comis accidentul rutier cu implicarea a/m de model Xxxxx n/î XXXXX. La întocmirea acestui proces-verbal a servit procesul-verbal din 28.02.2009 privind examinarea medicală de constatare a faptului de consumare a alcoolului și stării de proprietate nr.121 a lui Gajim Vitalie și a lui Bahcevan Ivan, schița accidentului rutier, explicația cet. Gajim Vitalie și explicația cet. Bahcevan Ivan; *actele ce au stat la baza reînregistrării automobilului Mercedes 312D*, caroseria WDB9034631P822682 de pe cet. Popa Iurie pe cet. Tocilat Valentin, prezentate prin scrisoarea Direcției înregistrare a transportului și calificare a conducătorilor auto; *scrisoarea nr. 2236 din 03.08.2011 de la SRL „Moldasig”* potrivit căreia dauna cauzată prin achitarea despăgubirilor către cet. Treteac Vitalie este una considerabilă pentru compania de asigurări; *scrisoarea nr. 7/3018 din 09.09.2011 de la Direcția poliție rutieră*, în baza de date sunt înregistrate două accidente cu implicarea conducătorului Gajim Vitalie; *actele pe 18 file prezentate prin scrisoarea nr. 7349 din 14.11.2011 de CPR Călărași* referitoare la accidentul rutier din 30.11.2008 între automobilele Xxxxx nr. xxxxx condus de Gajim Vitalie și Mercedes nr. XXXXX condus de Tocilat Valentin în mun. Chișinău; *corpurile delictice care se păstrează la cauza penală și care au fost cercetate în cadrul ședinței de judecată și anume: procesul-verbal de constatare a contravenției AD nr. 484621 din 28.02.2009; permis provizoriu AD nr. 484621 din 28.02.2009; ordinul de încasare a numerarului nr. 166144697 din 28.03.2009; procesul-verbal din 28.02.2009 privind examinarea medicală de constatare a faptului de consumare a alcoolului și stării de ebrietate nr. 121 a lui Gajim Vitalie; procesul-verbal din 28.02.2009 privind examinarea medicală de constatare a faptului de consumare a alcoolului și stării de ebrietate nr. 121 a lui Bahcevan Ivan; schița accidentului rutier; explicația cet. Gajim Vitalie; explicația cet. Bahcevan Ivan; dosarul de despăgubire nr. D/AORC/OF/09-466.*

Instanța de apel a constatat că acțiunile lui Derihvist Alexei au fost încadrate de către OUP corect în baza art. 332 alin. (1) Cod penal după indicii calificativi – *„falsului în actele publice, adică înscrierea de către o persoană cu funcție de răspundere, în documentele oficiale a unor date vădit false și falsificarea unor astfel de documente”*, precum și în baza art.42 alin. (5), art. 190 alin. (4) Cod penal, după indicii calificativi - *„complicitatea la escrocherie, adică contribuirea prin prestare de informații și acordarea de mijloace la dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, faptă săvârșită de mai multe persoane, cu folosirea situației de serviciu și în proporții mari.”*

Totodată, instanța de apel a reținut că, din materialele cauzei, probele administrate, s-a atestat că este dovedită indubitabil vina

inculpatului Derihvist Alexei, însă acțiunile lui nu mai pot fi calificate în temeiul art. 42 alin. (5) la art. 190 alin. (4) Cod penal, urmare a modificărilor operate la art. 190 Cod penal prin Legea nr. pentru modificarea unor acte legislative nr. 179 din 26.07.2018 (în vigoare 17.08.2018) Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 309-320 art. 498 din 17.08.2018.

Analizând încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în baza probelor cercetate, instanța de apel a considerat ca acțiunile inculpatului Derihvist Alexei urmează a fi calificate în baza art. 42 alin. (5), art. 190 alin. (2), lit. b), d) Cod penal, conform indicilor calificativi - „escrocherie, adică contribuirea prin prestare de informații și acordarea de mijloace la dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, faptă săvârșită de mai multe persoane, cu folosirea situației de serviciu și în proporții mari.”

Instanța de apel a reținut că obiectul material al infracțiunii de escrocherie este format din bunurile care au o existența materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 190 Cod penal, are următoarea structură: fapta prejudiciabilă alcătuită din două acțiuni (inațiuni): a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acțiunea sau inacțiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în înșelăciune sau abuz de încredere; 2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv a cărui mărime se situează între limitele de care depășesc 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile. În art. 190 Cod penal noțiunea „dobândire ilicită” are sensul autentic de „sustragere”. Nu există nici un temei de a afirma că escrocheria nu este o infracțiune săvârșită prin sustragere.

S-a menționat în decizie că, latura subiectivă a infracțiunii analizate se manifestă, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate.

Subiectul infracțiunii specificate la art. 190 Cod penal, este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 14 ani (în ipoteza faptelor prevăzute la alin. (2) și (3)). În celelalte cazuri, vârsta minimă a răspunderii penale este de 16 ani.

Instanța de apel a reținut următoarea stare de fapt:

Derihvist Alexei, activând în funcția de inspector al poliției rutiere a Comisariatului de Poliție r-l Orhei, având ca atribuții de serviciu examinarea cazurilor de contravenții în domeniul transportului și regulamentului circulației rutiere, adică fiind o persoană cu funcție de răspundere, căreia într-o instituție de stat i-au fost acordate permanent prin stipularea legii anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, în exercițiul funcției, a înscris în documente oficiale date vădit false, precum și a falsificat astfel de documente, acțiuni săvârșite din interes material și personal, urmate de contribuirea la dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune.

La fel, activând în calitate de inspector al poliției rutiere, la solicitarea unor persoane neidentificate de organul de urmărire penală, care aveau ca scop imitarea comiterii accidentului rutier la implicarea automobilului de marca/model " Xxxxx" n/î XXXXX, cu ulterioara dobândire ilicită a mijloacelor bănești de la SIA "Moldasig" SRL, în contul asigurării acestui automobil, a acceptat înscrierea unor date vădit false în documente oficiale și falsificarea acestora.

Astfel, la 19.03.2009, SIA "Moldasig" SRL a fost sesizată prin aviz despre accidentul rutier comis la 28.02.2009, cu participarea conducătorilor auto Bahcevan Iv. și Gajim V. Prin cererea din 12.05.2009, semnată de către Gajim V. s-a solicitat de la SIA „Moldasig” SRL,, constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirilor de asigurare cauzate în rezultatul pretinsului accident rutier, comis la 28.02.2009, de către cet. Bahcevan Iv. în rezultatul căruia automobilul de marca/model " Xxxxx", a fost deteriorat considerabil.

La cererea dată au fost anexate în copii următoarele acte: schema accidentului rutier; explicațiile conducătorilor auto Bahcevan Iv. și Gajim V.; procesul-verbal de constatare a contravenției, potrivit căruia cet. Bahcevan Iv. a fost recunoscut vinovat de comiterea accidentului, actele respective fiind întocmite și confirmate prin semnătură de către inspectorul PR a CPR Derihvist Al.

Urmare a examinării avizului înaintat, SIA "Moldasig" SRL, a întocmit actul de despăgubire VORC/09-466, suma acesteia constituind 55 106,97 lei, care a fost ridicată prin procură de către Treteac V.

Însă, de fapt Gajim V. asemenea accident rutier nu a comis iar semnăturile din schița accidentului rutier din 28.02.2009 întocmit de către inspectorul PR Orhei, Derihvist Al, precum și explicațiile din aceeași dată adresată Comisariatului de Poliție r-l Orhei, Grădinar V. și proces-verbal nr. 121. din 28.02.2009 privind examinarea medicală în vederea stabilirii faptului de consumare a alcoolului și stării de ebrietate, nu sunt executate dc către Gajim V., acestea fiind false. Mai mult. Gajim V. nu a depus la compania de asigurare SIA "Moldasig" SRL, vreo cerere de constatare a pagubei pricinuite cei. Bahcevan Iv. în rezultatul presupusei tamponări a automobilului de marca/model "xxxxxx" n/î XXXXX.

Astfel, prin acțiunile sale, Derihvist Alexei a comis infracțiunea prevăzută de art. 332 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi – “falsul în acte publice, adică înscrierea de către o persoană cu funcție de răspundere, în documentele oficiale a unor date vădit false și falsificarea unor astfel de documente.”

Tot el, Derihvist Al., în aceeași perioadă de timp și în aceleași circumstanțe, activând în calitatea de cetor al poliției rutiere, la solicitarea unor persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, care avea ca scop imitarea comiterii accidentului rutier cu implicarea automobilului de model Xxxxx n/î XXXXX cu ulterioara dobândire ilicită a mijloacelor bănești de la SIA "Moldasig" SRL, în contul asigurării automobilului de marca/model Xxxxx n/î XXXXX, a acceptat înscrierea unor date vădit false în documentele oficiale și falsificarea unor astfel de documente, cu referire la accident de circulație cu implicarea acestui mijloc de transport.

După ce Derihvist Alexei a falsificat documentele oficiale privind accidentul rutier din 28.02.2009 cu implicarea automobilului de model Xxxxx n/î XXXXX în scopul contribuirii la comiterea escrocheriei, adică dobândirea ilicită a mijloacelor bănești de la SIA „Moldasig” în contul asigurării acestui automobil, a transmis documentele falsificate, menționate mai sus, unor persoane neidentificate de către organul de urmărire penală.

Prin urmare, la 19.03.2009, persoanele menționate au prezentat documentele false obținute de la Derihvist Alexei la SIA "Moldasig" SRL și au încasat ilicit suma de 55 106,97 lei, cauzând daune în proporții considerabile ultimei.

Astfel, Derihvist Alexei a comis infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (5), art. 190 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, conform indicilor calificativi – „complicitatea la escrocherie, adică contribuirea prin prestare de informații și acordarea de mijloace la dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune, faptă săvârșită de mai multe persoane, cu folosirea situației de serviciu.”

Rezumând normele de drept în raport cu circumstanțe de fapt constatate, instanța de apel a constatat că pe parcursul cercetării judecătorești s-a confirmat integral prezența în acțiunile inculpatului Derihvist Alexei a laturii obiective ale infracțiunii de complice la comiterea infracțiunii de escrocherie, astfel că în sensul dat, deși inculpatul a negat fapta incriminată, la caz, s-au reținut declarațiile acestuia, declarațiile martorilor, precum și celelalte probe ale acuzării, din care rezultă evident că pretinsul accident în anul 2009, de fapt nu a avut loc.

Instanța de apel a stabilit că, potrivit declarațiilor reprezentantului părții civile, Straistaru Vitalie, ultimul activează în funcție de jurist principal la SPJE "Moldasig" din 01.08.2011.

Referindu-se la cazul Gajim Vitalie a relatat că, procedura de primire și eliberare a mijloacelor bănești de către SRL "Moldasig" a fost respectată, iar prin aceste acțiuni companie de asigurări i-a fost cauzat un prejudiciu considerabil în sumă de 55 106,97 lei.

Reieșind din declarațiile martorului Treteac Vitalie, instanța de apel a concluzionat că, despre accidentul rutier pretins că a fost comis la 28.02.2009 în or. Orhei între Bahcevan Ivan și Gajim Vitalie nu cunoaște nimic. Despre procura prezentată lui de către colaboratorul CCCEC a declarat că nu cunoaște despre existența acesteia și nici nu a folosit-o. A menționat că, în vara anului 2008 sau 2009, nu-și amintește când anume, aflându-se lângă magazinul „Unic" din mun. Chișinău de el s-a apropiat un domn, care l-a rugat să-l ajute pentru ridicarea unor mijloace bănești de la bancă, deoarece el nu dispunea de buletin de identitate. Tot el l-a condus la o bancă sect. Botanica, unde V. Trețiac a deschis un cont bancar pe numele său. Ulterior persoana descrisă a comunicat că peste câteva zile urmează să se prezinte la această bancă și să ridice mijloace bănești primite pe contul lui. Peste câteva zile s-au întâlnit la același magazin „Unic", de unde s-au deplasat la bancă și acolo V. Trețiac a ridicat numerarul din contul bancar anterior deschis de el. Ce sumă a ridicat Trețiac nu cunoaște, însă imediat după primirea

acestora el a transmis toți banii persoanei nominalizate, pentru acțiunile menționate a primit de la domnul descris suma de 1000 lei.

Instanța de apel a reținut și declarațiile martorului Gajim Vitalie, potrivit căror, *este proprietar al automobilului de model „Xxxxx” cu numere de înmatriculare CL AK 262. În accidente rutiere cu automobilul dat a fost implicat aproximativ la 30.11.2008 pe str. Ismail intersecție cu str. Ion Niculeț din mun. Chișinău. La întrebare dacă a fost sau nu implicat la 28.02.2009 în accidentul rutier comis pe traseul Soroca-Chișinău în apropierea satului Ivancea vis-a-vis de cafeneaua ”Safari” a declarat că, nu a fost implicat în astfel de accident rutier. Colaboratorul poliției rutiere a CPR Orhei Alexei Derihvist precum și Bahcevan Ivan, Treteac Vitalie, Gajim Vitalie nu-i sunt cunoscuți. Fiindu-i prezentate lui V. Gajim procesul-verbal nr. 121 din 28.02.2009 al examinării medicale de a faptului de consumare a alcoolului și stării de ebrietate al cet. Gajim Vitalie, schița accidentului rutier din 28.02.2009 întocmit de către inspectorul poliției rutiere a CPR Orhei Alexei, explicația din aceeași dată adresată Comisarului CPR Orhei V. Grădinarii din numele cet. Vadim Gajim, a declarat, cu certitudinea că semnăturile din numele lui în documentele menționate nu sunt executate de către dânsul, ci de o altă persoană. La fel, a comunicat, că la 02.05.2009 el nu a depus careva cereri la compania de asigurare „Moldasig” SRL privind constatarea pagubei pricinuite cet. Bahcevan Ivan în rezultatul presupusei tamponări a automobilului de model „Mercedes-312D” cu număr de înmatriculare C IN 368, chipurile condus de către acesta, semnătura din această cerere la fel nu este executată de către dânsul ci de o altă persoană. Careva procuri pe numele cet. Treteac Vitalie nu a eliberat și nici nu a fost la notarul Galina Digori. Semnătura din procura nr. 5830 clin 30.07.2009 eliberată pe numele cet. Vitalie și autentificată de notarul privat din or. Orhei, Galina Digori nu este executată de către V. Gajim.*

Totodată, instanța de apel a reținut declarațiile martorului Popa Iurie, care a declarat că, despre accidentul petrecut în februarie 2009 între microbuzul cu numere de înmatriculare 368 și autoturismului de model „Mazda” cu numere de înmatriculare CL AK 262 nu cunoaște nimic.

Declarațiile martorului Tocilat Valentin, care a declarat că în accidentul din 28.02.2009 nu a fost implicat la acel moment automobilul care era parcat lângă domiciliu său pe bd. Dacia nr. 38/3, mun. Chișinău.

Declarațiile martorului Stratan Constantin care a declarat că automobilul de model Xxxxx în perioada decembrie anului 2008- martie anului 2009 a fost reparat la el în compania de reparația autoturismului pe str. P. Rareș 77 la solicitarea unui băiat pe nume Vitalie.

Declarațiile martorului Bahcevan Ivan care a declarat că, referitor la implicarea lui în accidentul rutier comis la 28.02.2009 pe traseul Soroca - Chișinău în apropierea s. Ivancea vis-a-vis de „Safari” nu cunoaște nimic, deoarece nu a fost implicat în astfel de accident mai mult ca atât nu deținea transport. Fiindu-i prezentate procesul-verbal nr.121 din 28.02.2009 al examinării medicale de constatare a stării de consumare a alcoolului și stării de ebrietate al cet. Bahvevan Ivan, schița accidentului rutier din 28.02.2009 întocmit de către inspectorul poliției rutiere a CPR

Orhei Alexei Derihvist, explicația adresată Comisarului CPR Orhei V. Grădinarii din numele său, prin care acesta a declarat cu toată certitudine că semnăturile din numele lui în documentele menționate nu sânt executate de către dânsul, ci de o altă persoană.

Astfel, instanța de apel a considerat că a fost dovedit integral în acțiunile inculpatului Derihvist Alexei prezența laturii obiective ale infracțiunii de escrocherie prin participație simplă în calitate de complice, or, din declarațiile martorilor s-a concluzionat că presupusul accident rutier pe traseul Chișinău –Soroca vis-a-vis de restaurant ”Safari” nu a avut loc, iar persoanele pe numele cărora și din numele căror au fost întocmite acte, nu sunt la curent despre un astfel de accident, fiind constatat că semnătura nu le aparține.

Totodată, din probatoriul administrat, instanța de apel a rezumat că, prin acțiunile inculpatului Derihvist Alexei în calitate de complice la comiterea escrocheriei, i-a fost cauzat companiei de asigurări ”Moldasig” un prejudiciu considerabil în sumă de 55 106,97 lei, care este egal cu suma despăgubirii achitate de către compania de asigurări unei persoane necunoscute care a intrat în posesia procesului-verbal contravențional întocmit de către inculpatul Derihvist Alexei, pe care l-a prezentat de rând cu cererea de acordare a despăgubirii de asigurare la SIA „Moldasig”, urmare la care fapt a primit suma de 55 106, 97 lei cu titlu de despăgubire de asigurare urmare a unei situații de fapt false, care a fost generată prin acțiuni intenționate puse la cale de mai multe persoane, prin care fiind și Derihvist Alexei, care a întocmit principalul act juridic (procesul-verbal de contravenție administrativă), care a generat consecințele juridice urmare a aparenței unui fapt fortuit, care în realitate nu a avut loc.

Instanța a apreciat critic poziția părții apărării care s-a bazat pe declarațiile martorului Nicolaev Artiom, care a confirmat producerea de fapt a accidentului rutier, or în aserțiunea iluzorie a unui accident rutier înscenat, instanța admite prezența fizică a două autovehicule deteriorate, care intenționat puteau fi aduse la fața locului, pentru a crea percepții greșite asupra unor terțe persoane, cum este de exemplu martorul Nicolaev Artiom, însă certitudine că acest accident de fapt nu a avut loc, este confirmată de cumulul de probe administrate și reiterate mai sus, astfel încât dubiile care vin în protejarea dreptului inculpatului de a fi condamnat doar în urma înlăturării oricăror dubii rezonabile, au fost depășite, iar vina inculpatului a fost dovedită pe capătul de învinuire de participare la comiterea infracțiunii de escrocherie.

Totodată, instanța de apel a considerat necesar a încadra acțiunile inculpatului în baza art. 42 alin. (5), 190 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, urmare efectului juridic prevăzut de art. 10 Cod penal, or prin modificările operate la art. 190 Cod penal prin Legea nr. pentru modificarea unor acte legislative nr. 179 din 26.07.2018 (în vigoare 17.08.2018) Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 309-320 art. 498 din 17.08.2018, situația inculpatului Derihvist Alexei a fost ușurată datorită faptului că pentru a fi încadrate la art. 190 alin. (4) Cod penal, prejudiciul cauzat trebuia să depășească potrivit noilor reglementări, 20 salarii medii stabilite de guvern la data comiterii faptei prejudiciabile, care potrivit Hotărârii Guvernului RM nr. 1248 din 07.11.2008

constituia la data comiterii faptei prejudiciabile 62 800 lei (3140 lei X 20 salarii=62 800 lei).

Referitor la art. 332 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a menționat în decizie că, analizând sistemul de probe prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, rezultă că acțiunile lui Derihvist Alexei urmează a fi încadrate în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, deoarece prin acțiunile sale intenționate inculpatul a comis infracțiunea, cu semnele calificative *falsul în acte publice, înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, acțiuni săvârșite din interes personal*.

Instanța de apel a stabilit că Derihvist Alexei a comis infracțiunea prevăzută de art. 332 alin. (1) Cod penal, în perioada anului 2009, iar din momentul comiterii infracțiunii, până la examinarea cauzei în ordine de apel au trecut mai mult de 2 ani. Din acest motiv, instanța de apel a considerat necesar de a casa sentința din alte motive, inclusiv din oficiu potrivit art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, și de a pronunța o nouă hotărâre de condamnare a inculpatului Derihvist Alexei pe art. 332 alin. (1) Cod penal, cu liberarea de pedeapsă din motivul expirării termenului de prescripție prevăzut de art. 60 Cod penal.

La capitolul numirii pedepsei în baza art. 42 alin. (5), 190 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, instanța de apel a constatat că, în privința inculpatului nu au fost stabilite circumstanțe atenuante sau agravante, că inculpatul anterior n-a fost condamnat, nu a recunoscut vina, motiv din care, a consideră necesar de a aplica inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare, pe un termen de 2 ani și șase luni, conducându-se de prevederile art. 65 alin. (3) Cod penal - cu privire de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 3 ani.

În cele din urmă, instanța de apel a ajuns la concluzia că scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului, va fi pe deplin atins, doar prin numirea pedepsei sub formă de închisoare, considerând că această pedeapsă va atinge scopul sancțiunii penale de restabilire a echității sociale, de corectare a inculpatului, precum și de prevenire a comiterii de noi infracțiuni, atât din partea lui Derihvist Alexei, cât și din partea altor persoane.

12. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, avocatul *Baltag Verginia* în numele inculpatului, invocând prevederile art. 427 alin. (1), pct. 6), 8), 11) și 12) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită, admiterea recursului, casarea integrală a deciziei, cu dispunerea achitării lui Derihvist Alexei.

12.1. În argumentarea recursului ordinar, avocatul *Baltag Verginia* în numele inculpatului menționează următoarele:

- examinând cronologia acțiunilor procesuale în privința lui Derihvist Alexei, calitatea de bănuț în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal i-a fost atribuită acestuia prin Ordonanța privind începerea urmăririi penale din 30 aprilie 2010. Acest fapt rezultă din redacția conținutului și dispozitivului respectivei ordonanțe, în care este indicată concret fapta pe care o consideră organul de urmărire penală ca fiind săvârșită, calificarea acesteia, precum și că de săvârșirea infracțiunii este bănuț Derihvist Alexei.

Anume, prin ordonanța din 30.04.2010, organul de urmărire penală a oficializat suspiciunile de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal față de Derihvist Alexei, iar potrivit textului acesteia continuarea acțiunilor de urmărire penală urmau a fi întreprinse anume față de acesta, alte persoane fiind excluse.

O dată cu emiterea ordonanței privind intentarea urmăririi penale, a început ingerința statului în drepturile și libertățile persoanei, ingerință care trebuie raportată la categoria bănuțului în procesul penal (art. 63 Cod de procedură penală), adică persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune până la punerea sub învinuire.

În speță, ordonanța de punere sub învinuire din 20.10.2011 (adusă la cunoștință la 10.11.2011) a fost emisă după 1 an și 6 luni, cu depășirea termenului de 3 luni, stabilit de art. 63 și a termenului prescris la alin. (1) art. 282 Cod de procedură penală. Astfel, omiterea de către organul de urmărire penală a obligației procedurale pozitive de a-i recunoaște părții interesate calitatea de învinuit după data de 30.07.2010, constituie un temei de nulitate absolută, care poate fi invocată la orice etapă a procesului penal;

- urmărirea penală în baza art. 190 alin. (4) Cod penal a fost pornită la 14.11.2011, iar Derihvist Alexei a fost pus sub învinuire definitivă, inclusiv pentru săvârșirea complicității la infracțiunea de escrocherie, la 29.11.2011;

- din învinuirea adusă lui Derihvist Alexei, precum și din rechizitoriu, rezultă că faptele incriminate acestuia au fost săvârșite la 28.02.2009 și 19.03.2009, în intervalul de timp între 28.02.2009 și 19.03.2009, art. 190 Cod penal nu avea forma agravată de la alin. (4), care i-a fost incriminată, deoarece Legea prin care au fost operate unele modificări la art. 190 și inclusiv introduse alin. (4) și alin. (5) la acesta a fost publicată în Monitorul Oficial Nr. 37-40 art. 98 din 20 februarie 2009 și a intrat în vigoare din 20 mai 2009. Astfel, la înaintarea învinuirii, organul de urmărire penală a încadrat acțiunile inculpatului potrivit unei norme penale inexistente la momentul săvârșirii faptei;

- deși instanța de apel pune la baza condamnării inculpatului declarațiile martorilor Treteac Vitalie, Moțpan Iurie, Popa Iurie, Buzu Stanislav - acești martori nu au fost audiați nici în instanța de apel și nici în instanța de fond. Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond acuzatorul de stat a renunțat la martorii Treteac Vitalie și Popa Iurie, renunțul fiind admis prin încheiere protocolară de către instanța de judecată (f. d. 113, 116);

- instanța de apel a apreciat la general probele care în viziunea ei confirmă vinovăția inculpatului Derihvist Alexei, fără a le supune unei analize ample pe fiecare capăt de învinuire, inclusiv fără o motivare corespunzătoare a probelor și raționamentelor care au format convingerea instanței de apel cu privire la vinovăția inculpatului privind săvârșirea infracțiunilor prevăzute de articolele 332 alin. (1) și 42 alin. (5), 190 alin. (4) Cod penal;

- decizia instanței de apel nu conține nici o motivare care să argumenteze reținerea agravantelor de la lit. b) și corespunzător d) ale alin. (2) art. 190 Cod penal.

În cauza supusă examinării calificarea cu agravanta de la lit. d) a fost efectuată pornind de la calitatea de subiect special al complicelui și nu a autorului infracțiunii. Or, la caz potrivit materialelor cauzei penale autorul (autorii) escrocheriei nu sunt identificați de către organul de urmărire penală, considerent din care o astfel de calificare este eronată.

Cu referire la agravanta de la lit. b) - săvârșirea escrocheriei de două sau mai multe persoane - aceasta poate fi reținută în cazul în care două sau mai multe persoane exercită nemijlocit, integral sau parțial, elementul material (acțiune sau inacțiune) al faptei descrise în norma de incriminare. Corespunzător escrocheria fiind săvârșită de doi sau mai mulți coautori. "Săvârșirea escrocheriei de două sau mai multe persoane" presupune coautoratul, calificarea făcându-se doar în baza normei din partea specială a Codului penal cu reținerea agravantei respective. Calificarea faptei pentru complicitate se efectuează prin corelarea normei din partea generală a Codului penal (art.42 alin.(5)) la fapta reținută pentru autor din partea specială și presupune "contribuția la săvârșire" și nu "săvârșirea nemijlocită a infracțiunii". În cauza supusă examinării, fără a fi cunoscuți alți presupuși participanți la infracțiune, inclusiv existența a doi sau mai mulți autori care nemijlocit au săvârșit escrocheria, instanța de apel a reținut agravanta de la lit. b) aplicând în mod defavorabil extensiv legea penală;

- instanța de apel nu a cercetat versiunea apărării cu privire la probabilitatea înscenării accidentului rutier fără implicarea condamnatului, în special coroborând această versiune cu declarațiile martorilor Buzu Stanislav, Nicolaev Artiom, Pantaz Valentin, Gorbatovschi Tatiana și a condamnatului Derihvist Alexei. Acești martori confirmă faptul producerii accidentului rutier pe porțiunea respectivă de drum la 28 februarie 2009. Corespunzător martorii Pantaz, Buzu și Nicolaev direct indică că la fața locului se aflau automobilele de model „Mercede Sprinter” de culoare albă și „Xxxxx” de o culoare mai închisă. Unica circumstanță care nu a putut fi confirmată sau infirmată de către martorii care au dat declarații în favoarea apărării este identitatea șoferilor implicați în accidentul respectiv.

În susținerea acuzării instanța de apel s-a bazat doar pe declarațiile a doi martori care nu au recunoscut semnăturile pe actele cauzei contravenționale, dar fără a fi efectuată o expertiză grafoscopică pe caz. Mai mult decât atât acuzarea nu a examinat versiunea eventualei implicării a martorilor Gajim și Bahcevan în înscenarea accidentului cu scopul de a obține despăgubirea de asigurare. La fel instanța de apel a omis să motiveze faptul că deși Bahcevan Ivan nu recunoaște semnătura de pe procesul-verbal cu privire la contravenție, de pe testarea alcooscopică și de pe declarații toate din data de 28 februarie 2009, totuși la materialele dosarului sunt prezentate acte ale procesului-contravențional care demonstrează examinarea cauzei contravenționale în privința acestuia după 28 februarie 2009 fără implicarea lui Derihvist Alexei, odată cu transmiterea materialelor contravenționale pentru examinare și aplicarea sancțiunii șefului SPR a CPR Orhei.

Astfel, un factor determinat în cauza respectivă este aplicarea amenzii în privința lui Bahcevan Ivan și achitarea acesteia, or la dosar este anexat Ordinul de încasare a numerarului din 28 martie 2009 emis

de către Banca de Economii, filiala 36 Orhei, prin care se atestă că amenda a fost achitată de către Bahcevan Ivan fiind prezentat buletinul de identitate (f.d. 237, vol. II).

În ipoteza în care Derihvist Alexei este învinuit de falsificarea unor acte ce țin de accidentul rutier la data de 28 februarie 2009, acuzarea urma în mod obligatoriu să stabilească cursul cauzei contravenționale după această dată, modalitatea de sancționare a lui Bahcevan Ivan la 28 martie 2009, persoana care s-a prezentat la SPR CPR Orhei pentru a-i fi aplicată sancțiunea, precum și persoana care a achitat această amendă.

Totodată potrivit declarațiilor lui Bahcevan acesta a fost condamnat de către Judecătoria Chișinău, în anul 2008 fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport, dar acuzarea nu a administrat nici un act care să demonstreze această circumstanță.

Mai mult decât atât la materialele cauzei este anexată fișa personală a acestuia, iar la rubrica permis de conducere nu există nici o mențiune cu privire la privarea de dreptul de a conduce sau ridicarea permisului, fiind indicată mențiunea „valabil”. În cadrul ședinței de examinare a cauzei Bahcevan Ivan a afirmat că și-a perfectat permisul de conducere în anul 2012, însă aceste declarații contravin probelor din dosar.

În cadrul ședinței Bahcevan nu a putut să explice divergențele apărute între declarațiile sale și probatoriul care vine în contradicție cu acestea, considerent din care credibilitatea acestui martor urma a fi pusă la îndoială de către instanța de apel.

- ceea ce este imperios de a determina la caz, fiind omis de către instanță la condamnarea lui Derihvist Alexei, este întrunirea elementelor și a semnelor constitutive ale componenței de infracțiune.

În mod inerent, atât acuzarea, cât și instanța urma să identifice acele documente oficiale care se presupune că au fost falsificate sau în care au fost înscrise date false nemijlocit de către Derihvist Alexei, odată ce, până la momentul actual procesul-verbal contravențional întocmit de către Derihvist Alexei nu a fost anulat, iar amenda aplicată în baza acestuia a fost executată. Nu a fost dovedit nici interesul material și/sau personal al inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 332 Cod penal, condiție obligatorie prevăzută de lege.

Includerea sintagmei „*persoane neidentificate de organul de urmărire penală*” fără a fi prezentă vreo probă în acest sens, nu poate demonstra faptul că Derihvist Alexei este complice la săvârșirea infracțiunii imputate. Inclusiv instanța de apel a reținut ca stare de fapt demonstrată de către acuzare că Derihvist Alexei având înțelegere prealabilă cu persoane neidentificate de către organul de urmărire penală a înscris date false în actele cauzei contravenționale, după care le-a transmis persoanelor neidentificate care aveau scopul de a obține despăgubirea de asigurare pentru automobilul de marca "Xxxxxx" implicată în accidentul rutier. La materialele cauzei penale nu există nici o probă care să demonstreze respectivele acțiuni din partea condamnatului. Nici unul dintre martorii acuzării nu a declarat cu privire la facilitarea de către condamnat a săvârșirii escrocheriei, inclusiv înțelegerea, acordul cu persoane neidentificate sau transmiterea de acte unor persoane neidentificate.

- cauza penală a fost examinată superficial, iar condamnarea s-a bazat exclusiv pe probele acuzării care a prezentat o singură versiune de investigare. Astfel, de către organul de urmărire penală nu au fost audiate persoanele responsabile de deschiderea dosarului de daune și examinarea acestor acte din cadrul SIA „Moldasig”; nu a fost dat răspuns la întrebarea prin ce modalitate și de către cine aceste acte, care sunt anexate la materialele dosarului penal doar un copii necertificate au fost depuse la compania de asigurări. La fel nu au fost audiați alți martori importanți cum ar fi: ofițerul de la unitatea de gardă care a primit apelul privind producerea accidentului rutier; șeful CPR Orhei care a examinat cauza contravențională după data de 28 februarie 2009 și care a aplicat amenda contravențională. Iar ceea ce este determinat în cauza de față este stabilirea persoanei care a ridicat banii după efectuarea transferului de către SIA „Moldasig” și cui aceștia au fost transmiși;

- recunoașterea vinovăției inculpatului și condamnarea acestuia prin reaprecierea probelor de către instanța de apel, fără a fi prezentate probe noi ale acuzării contravine practicii CEDO.

13. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință *procurorul*, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

14. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din considerentele ce urmează:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.*

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal lărgit ține să menționeze că potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Apelul reprezintă o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia

este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.*

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.*

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Din conținutul recursului se constată invocarea temeiurilor de casare prevăzute de art. 427 alin. (1), pct. 6), 8), 11) și 12) Cod de procedură penală, în sensul că: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii; 11) persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului ori a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege; 12) *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.**

Reieșind din esența criticilor invocate de către recurent, Colegiul penal lărgit reține că partea apărării critică decizia recurată prin prisma faptului că Derihvist Alexei, a fost privat de dreptul la un proces echitabil și contradictoriu, în consecință a fost condamnat în baza unor presupuneri, lipsite de suport probant și legal, apreciate de instanța de apel eronat, tendențios, și fără a examina cauza penală potrivit exigențelor stipulate de art. 6 CEDO.

În speță se constată faptul că, prin rechizitoriu *Derihvist Alexei* a fost învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 42 alin. (5), 190 alin. (4) Cod penal, conform indicilor calificativi – „*complicitatea la escrocherie, adică contribuirea prin prestare de informații și acordarea de mijloace la dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, faptă săvârșită de două sau mai multe persoane, cu folosirea situației de serviciu și în proporții mari*”, și cea prevăzută de art. 332 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi – „*falsului în actele publice - înscrierea de către o persoană cu funcție de răspundere, în documentele oficiale a unor date vădit false și falsificarea unor astfel de documente, acțiuni săvârșite **din interes material și personal***” (f. d. 246-258, vol. I).

Prin sentința, *Derihvist Alexei* a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 42 alin. (5), 190 alin. (4) Cod

penal și art. 332 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate.

Fiind investită cu judecarea apelului, instanța de apel, a casat total sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care *Derihvist Alexei* a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 190 alin. (2), lit. b), d) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse penale în temeiul acestei Legi, sub forma - **2** ani și **6** luni închisoare, cu privare de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen - **3** ani, cu executare pedepsei închisorii în penitenciar de tip semiînchis.

Tot, *Derihvist Alexei*, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, fiind liberat de pedeapsă penală din motivul expirării termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală.

Verificând criticile expuse de recurent, în raport cu soluția adoptată de către instanța de apel, Colegiul penal lărgit constată că acestea sunt parțial întemeiate, deoarece instanța de al doilea grad de jurisdicție judecând cauza în ordine de apel *nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție care conține concluzii contradictorii în raport cu circumstanțele de fapt stabilite la caz, și că la rejudecarea cauzei potrivit art. 436 Cod de procedură penală, nu au fost respectate de către instanța de apel indicațiile instanței de recurs specificate în decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 iunie 2018, întrucât aceasta nu a luat măsurile necesare pentru ca probele concludente și utile, prezentate de partea acuzării și cele prezentate de partea apărării, să fie cercetate și apreciate la justa lor valoare, astfel ca toate elementele de fapt să aibă o relevanță juridică, iar prin această inactivitate instanța de apel a provocat o stare de incertitudine și neclaritate cu privire la soluția adoptată, deoarece criticile expuse referitor la probele aduse în sprijinul învinuirii imputate inculpatului sunt neargumentate și selectiv preluate, iar erorile de drept nu pot fi corectate în prezenta procedură, or instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale.*

Drept urmare, de către instanța de apel au fost formulate concluzii neargumentate, ieșind în evidență nerespectarea întocmai a cerinței de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul garanțiilor subsecvente procesului echitabil, fapt prin care s-a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) din art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Colegiul penal lărgit, efectuând o analiză textuală a părții motivante a deciziei instanței de apel constată, că aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor ce ar fi clare și întemeiate legal asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței contestate de apelant, în raport cu motivele invocate de părți și circumstanțele reale ale acestei cauze.

Într-un prim aspect, Colegiul penal lărgit evidențiază faptul că principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecării, în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu. Atunci când unei persoane se impută săvârșirea unei fapte penale și se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și

concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat.

Iar pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriul administrat în cauză urmează a fi apreciat pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Potrivit art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, *rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță.*

Conform art. 417 alin. (1), pct. 8) Cod de procedură penală, *decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.*

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit atestă că deși în concluziile sale, instanța de apel a consemnat, că "... certitudinea că acest accident de fapt nu a avut loc, este confirmată de cumulul de probe administrate și reiterate mai sus, astfel încât dubiile care vin în protejarea dreptului inculpatului de a fi condamnat doar în urma înlăturării oricăror dubii rezonabile, au fost depășite, iar vina inculpatului a fost dovedită pe capătul de învinuire de participare la comiterea infracțiunii de escrocherie", și a conchis că în acțiunile inculpatului se regăsesc în mod rezonabil, elementele infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 190 alin. (2), lit. b), d) Cod penal, instanța de apel nu a soluționat problema vinovăției inculpatului Derihvist Alexei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal.

Astfel, analizând vinovăția sau nevinovăția inculpatului *Derihvist Alexei*, în baza art. art. 42 alin. (5), 190 alin. (2), lit. b), d) și 332 alin. (1) Cod penal, instanța de apel urma să se expună statutar asupra fiecărui capăt de acuzare atribuit, să analizeze claritatea și suficiența probelor pentru fiecare. Or, constatările ne concrete ale instanței de apel în textul deciziei, privind înlăturarea unor versiuni ale apărării despre insuficiența probelor în dovedirea culpei inculpatului, trezesc mai multe semne de întrebare decât clarifică starea de fapt și de drept.

De asemenea, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel pronunțând soluția de condamnare a inculpatului *Derihvist Alexei*, de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 332 alin. (1) Cod penal, a omis a analiza probatoriului prezentat de procuror în susținerea acuzațiilor și argumentelor apărării de neîntrunire a elementelor constitutive ale infracțiunii nominalizate, generalizând cu constatări precum că "... analizând sistemul de probe indicat supra prin prisma prevederilor art. 101 CPP al RM, din punct de vedere al pertinenței, concludenței și utilității lor le apreciază ca fiind utile, veridice, consecvente, în coroborare din care rezultă cu certitudine că acțiunile lui *Derihvist Alexei* urmează a fi încadrate în baza art. 332 alin. (1) CP al RM...".

Cât privește soluția de condamnare a inculpatului în baza art. art. 42 alin. (5), 190 alin. (2), lit. b), d) Cod penal, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel și-a format concluzia de vinovăție a

inculpatului în baza declarațiilor date în cadrul instanței de apel de către martorii *Gajim Vitalie, Tocilat Valentin, Stratan Constantin și Bahcevan Ivan*, precum și declarațiile reprezentantului părții civile *Straistaru Vitalie*, date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță.

La fel, la baza concluziilor despre vinovăția inculpatului *Derihvist Alexei*, au fost considerate *ca fiind relevante și declarațiile martorilor Treteac Vitalie și Popa Iurie*, depuse de ultimii la urmărirea penală, fără însă a le aprecia prin prisma prevederilor din art. art. 371, 389 Cod de procedură penală, or, declarațiile martorilor absenți în ședința de judecată, depuse în timpul urmăririi penale, pot fi puse la baza sentinței de condamnare numai cu condiția că, la urmărirea penală, a avut loc confruntarea cu bănuitul, învinuitul.

Așadar, se atestă că instanța de apel și-a fundamentat hotărârea de condamnare a inculpatului pe declarațiile martorilor oculari *Popa Iurie, Treteac Vitalie și Buzu Stanislav* date în cadrul urmăririi penale, pe declarațiile reprezentantului părții civile *SIA „Moldasig” SRL, Străistaru Vitalie*, a martorului *Moțpan Iurie*, depuse în ședința de judecată a primei instanțe.

În același timp, se observă că cercetând declarațiile nominalizate mai sus, prima instanță a conchis asupra achitării inculpatului *Derihvist Alexei*, de sub învinuirea în baza art. art. 42 alin. (5), 190 alin. (2) lit. b), d) și 332 alin. (1) Cod penal din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În asemenea circumstanțe se constată că, instanța de apel a încălcat prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, *care stipulează expres despre necesitatea audierii din nou a martorilor, declarațiile cărora constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului*. Or, întru asigurarea unui proces echitabil, ținând cont și de faptul că examinarea cauzei penale se desfășoară în lipsa inculpatului, instanța de apel era obligată să ia măsuri pozitive în vederea reaudierii martorilor absenți (a se vedea Hotărârile CEDO *Dan v. Republica Moldova* (nr. 2) (nr. 57575/14, §57, 10 noiembrie 2020; și *Sigurþórsson Arnarsson v. Islanda*, nr. 44671/98, § 38, 15 iulie 2003).

Mai mult ca atât, acuzarea nu a prezentat instanței de judecată suficiente probe care să demonstreze că s-au depus toate eforturile rezonabile pentru a asigura prezența martorilor în fața instanței de apel. Așadar, instanța de apel nu a audiat din nou martorii nominalizați, ci doar s-a bazat pe declarațiile lor, așa cum au fost fixate în materialele cauzei, adică declarațiile depuse în prima instanță, și la urmărirea penală în baza cărora inculpatul a fost achitat.

Tot din descriptivul deciziei se constată că instanță de apel, la pct. 10 al deciziei recurate, a enumerat probele, transcriindu-le conform rechizitoriului, care în viziunea ei confirmă vinovăția inculpatului *Derihvist Alexei*, fără a le supune unei analize ample pe fiecare capăt de învinuire, inclusiv fără o motivare corespunzătoare a raționamentelor care au format convingerea instanței de apel cu privire la vinovăția condamnatului privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art.42 alin. (5), 190 alin. (2), lit. b), d) și 332 alin. (1) Cod penal.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului reamintește că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia. Curtea Europeană a reiterat că, efectul art. 6 § 1 este, *inter alia*, de a plasa „tribunalul” sub o obligație de a proceda la o examinare corespunzătoare a pledoariilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia propria apreciere a acestora.

La acest segment, Colegiul penal lărgit notează că, respectarea criteriilor expuse în art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, permite instanțelor de judecată să tragă concluzii privind existența sau inexistența faptelor și implicit constatarea vinovăției sau a nevinovăției făptuitorului. Aprecierea probelor contrar criteriilor enunțate de lege ar putea crea o aparență falsă asupra unor fapte care trebuie dovedite și, totodată, ar putea orienta instanța la concluzii eronate asupra realității.

Prin urmare, instanța de apel nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar.

În continuare Colegiul penal lărgit notează că, potrivit art. 113 Cod penal, instanța de apel, era obligată să deducă din actele cauzei „(...)determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală”.

În corespundere cu art. 325 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, *judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.*

Potrivit art. 394 alin. (1), pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, *partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.*

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului decizie, instanța de apel soluționând problema vinovăției inculpatului *Derihvist Alexei* de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, nu a judecat cauza în limita și în raport cu circumstanțele concrete de fapt și de drept invocate în rechizitoriu.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit reține, că instanța de apel nu a raportat învinuirea înaintată inculpatului *Derihvist Alexei* în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, la prevederile art. 325 Cod de procedură penală, și prin urmare a exclus nemotivat indicele calificativ imputat potrivit ordonanței de învinuire și actului de sesizare a instanței, și anume că infracțiunea falsului în actele publice, a fost comisă „din interes material și personal”.

Descriptivul deciziei, în sensul dat, conține concluzii contradictorii, astfel constatând starea de fapt, instanța de apel stabilește precum că *”fiind o persoană cu funcție de răspundere, căreia într-o instituție de stat i-au fost acordate permanent prin stipularea legii anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, în exercițiul funcției, a înscris în documente oficiale date vădit false, precum și a*

falsificat astfel de documente, acțiuni săvârșite din interes material și personal”, ca ulterior în drept a încadrat acțiunile inculpatului *Derihvist Alexei*, în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, astfel excluzând fără vreun raționament anunțat, indicele calificative ”din interes material și personal”, iar ulterior la pct.16 să rețină în sarcina inculpatului comiterea faptei ”din interes personal” (în acest aspect fiind viciată și sentința primei instanțe).

Prin urmare, Colegiul penal lărgit statuează că, aspectele evidențiate mai sus prezintă importanță deosebită, deoarece rolul lor este acela de a determina în final încadrarea juridică a faptelor imputabile inculpatului, atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecării acestui dosar, determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia.

14.3. Totodată, în expunerea de motive, care au stat la baza casării deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit constată deficiențe ale părții dispozitive a acesteia, relevând că instanța vădit greșit a formulat soluția.

Astfel, potrivit dispozitivului adoptat, instanța de apel a dispus admiterea apelului procurorului, casat total sentința, inclusiv din oficiu, potrivit art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, pronunțând o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

”Derihvist Alexei se recunoaște vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 42 alin. (5), 190 alin. (2), lit. b), d), art. 332 alin. (1) Cod penal.

Se stabilește lui Derihvist Alexei pedeapsa în baza art. 42 alin. (5), art. 190 alin. (2) lit. b), d) Cod penal sub forma de 2 ani și șase luni închisoare, cu privare de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 3 ani, cu ispășirea pedepsei închisorii în penitenciar de tip semiînchis.

Se liberează Derihvist Alexei de pedeapsa penală prevăzută la art.332 alin. (2) Cod penal din motivul expirării termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală

Drept urmare, este evident că potrivit dispozitivului pronunțat *Derihvist Alexei*, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, pe când a fost liberat de pedeapsa în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragerea la răspundere penală în baza art. 332 alin. (2) Cod penal (f. d. 158, vol. IV).

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. art. 93, 95, 100-101 Cod de procedură penală, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și, în

dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

15. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul *Baltag Virginia* în numele inculpatului *Derihvist Alexei*.

Se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui **Derihvist Alexei xxxxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Derihvist Alexei xxxxxx urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința acestuia nu sunt aplicate măsuri preventive sub formă de arest sau dacă nu execută alte pedepse cu închisoare în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată va fi pronunțată la 30 martie 2023.

Președinte

Catan Liliana

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Craiu Nicolae

Bejenaru Iurie

Pitic Mariana